

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสามารถก้าวสู่การแข่งขันในระดับสากลได้นั้น จะต้องมีการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาให้ทันยุคทันสมัยและมีมาตรฐานทางวิชาการในระดับสากล เพื่อพัฒนาสังคมการศึกษาของไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งต้องสามารถพัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต ตามแนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ ในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้กำหนดแนวทางยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ โดยเน้นองค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้นำชุมชน และผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไก และเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญยิ่ง ในการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทและภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ท้องถิ่นและชุมชนของตน โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยที่ประกอบไปด้วยบุคลากรทางการศึกษา อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแลเด็กเล็ก ครู ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาในด้านการศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรและมีความมั่นคงในวิชาชีพ ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีเป็นจำนวนมากที่จำเป็นต้องได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและโท เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ และวุฒิการศึกษาที่สามารถได้รับใบประกอบวิชาชีพ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในชั้นระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในการศึกษาทุกระดับเพื่อเสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ซึ่งหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัยคือ ประสานความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (โครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2550)

ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จึงได้จัดทำโครงการความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากศตวรรษที่ 19 และ 20 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นี้ สิ่งสำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น เพื่อสามารถใช้ความรู้ ความสามารถได้ต่อไปในอนาคต ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาวะปัจจุบัน

ของสังคมถูกรายล้อมไปด้วยสื่อทางเทคโนโลยี ในแง่มุมของการศึกษา สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งในหลายสถาบันการศึกษาได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนต่างๆ มากมายมหาวิทยาลัยสวนดุสิตก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ยกตัวอย่างเช่น การก่อตั้งห้องสมุดดิจิทัล Digital Library ฝ่ายผลิตและพัฒนาสื่อมัลติมีเดีย Suan Dusit Internet Broadcasting (SDIB) ศูนย์นวัตกรรมการศึกษา คณะครุศาสตร์ การใช้ iPad เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน ในโครงการความร่วมมือทางวิชาการระยะที่ 2 ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นระยะที่ 2 กับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มาเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างประสิทธิผลให้กับองค์กรในด้านการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นการบูรณาการ การเรียนรู้สู่การทำงานที่แท้จริง (SDU Timeline, 2558, หน้า 6-7)

จากสภาพการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เป็นการใช้แผนการเรียนรู้แบบใหม่ที่สอดคล้องกับทักษะในยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ได้มีการนำรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนเพื่อให้สนองต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาด้านระบบการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนำบริการต่างๆในรูปแบบอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ เวิลด์ ไวด์ เว็บ (www) มาพัฒนาเป็นสื่อการสอนในทุกระดับการศึกษา และการใช้สื่อสังคมออนไลน์มาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (anytime anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน ส่งข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้กระแสแห่งพัฒนาการทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นรูปแบบการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นี้ ครูจะไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะให้บทบาทแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นโดยครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ซึ่งผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 66 นี้ จึงมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

รูปแบบ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์ iPad มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโครงการความร่วมมือทางวิชาการระยะที่ 2 ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตนี้ ได้มีการนำจุดเด่นของเทคโนโลยีมาประยุกต์ผสมผสานกับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติซึ่งทำให้มีความโดดเด่นและแตกต่างจากการเรียนของหลักสูตรอื่นๆ ซึ่งความท้าทายของการเรียนรู้ลักษณะนี้ก็คือ ผู้สอนและผู้เรียนได้เจอปัญหาหรือพบอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวนี้อย่างไรบ้าง และทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อพัฒนานำเอาทักษะความรู้และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมความเชี่ยวชาญในการใช้ iPad ระหว่างเรียน และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนไปประยุกต์ ต่อยอด และปรับใช้ตามบริบทเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองในงานด้านอื่นๆ ได้หรือไม่ อย่างไร และผู้เรียนมีความคิดเห็นรวมถึงมีวิธีการใช้ iPad ในการเรียนในรูปแบบผสมผสานนี้อย่างไร ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่

สามารถสะท้อนสิ่งต่างๆ ของจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนโครงการ รมป.2 ด้วย iPad ซึ่งเป็นการเริ่มต้นการขับเคลื่อนการศึกษาด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีนี้ได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ในเชิงปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีโดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการ รมป.2
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีโดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการ รมป.2 จากปัญหาหรืออุปสรรค

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ผ่านมาจากจนถึงปัจจุบันและหาแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี โดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการ รมป. 2

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสอนแบบบูรณาการเทคโนโลยีของโครงการ รมป.2 โดยจะทำการวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรคที่ผ่านมาจากจนถึงปัจจุบันของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี โดยใช้อุปกรณ์ iPad โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา 4) ด้านการกำกับ/ติดตามการจัดการเรียนรู้ และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัย ได้แก่ อาจารย์และนักศึกษาในโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระยะที่ 2 (รมป.2)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้จะถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 430 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ 30 คน รวมเป็นจำนวน 460 คน ดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย โดยจะเลือกจากประชากรทั้งหมดที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีของโครงการ รมป.2 ซึ่งเป็นครูหรือผู้ดูแลเด็กเล็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากศูนย์การศึกษา จำนวน 6 แห่งที่อยู่ในโครงการ รมป.2 โดยศูนย์การศึกษาที่ถูกเลือกนั้นจะเป็นตัวแทนที่เป็นสถาบันในเครือข่ายของโครงการ รมป. 2 ได้แก่ ศูนย์การศึกษา ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง ศูนย์การศึกษาเชียงราย ศูนย์การศึกษาอุตรดิตถ์ ศูนย์การศึกษามหาสารคาม ศูนย์การศึกษาดุสิต และศูนย์การศึกษาสงขลา ซึ่งศูนย์การศึกษาที่ถูกเลือกนี้ยังเป็นตัวแทนสถาบันเครือข่ายจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากทั้ง 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยสมบูรณ์ รูปแบบที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดย

บูรณาการผ่านการมอบหมายงาน และรูปแบบที่ 3 คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแบบยืดหยุ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยในสถาบันเครือข่ายที่ถูกเลือก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาลำปาง และศูนย์การศึกษาเชียงราย

รูปแบบที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการผ่านการมอบหมายงาน มหาวิทยาลัยในสถาบันเครือข่ายที่ถูกเลือก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาอุตรดิตถ์ และศูนย์ศึกษามหาสารคาม

รูปแบบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแบบยืดหยุ่น มหาวิทยาลัยในสถาบันเครือข่ายที่ถูกเลือก ได้แก่ ศูนย์การศึกษาสงขลา และศูนย์การศึกษาตรัง

2. อาจารย์ผู้สอนในโครงการ รมป. 2 ซึ่งคณะผู้วิจัยจะกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จากแต่ละที่ ทีละ 5 ท่าน ทั้งนี้ เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาของการจัดการเรียนการสอนนั้น ในแต่ละศูนย์การศึกษาจะมีจำนวนอาจารย์ที่ไม่แน่นอน แต่ละภาคการศึกษาจะมีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งอาจจะมีอาจารย์พิเศษที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในภาคการศึกษานั้นๆ หรืออาจสอนโดยอาจารย์ประจำศูนย์ที่ต่างๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายวิชาที่ทำการเปิดสอนในภาคการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้พิจารณาเลือกจำนวนอาจารย์ผู้สอนโดยให้มีจำนวนใกล้เคียงกับจำนวนรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

สภาพปัญหา อุปสรรค หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี โดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการ รมป 2 โดยประกอบไปด้วยปัญหาและอุปสรรคของทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านหลักสูตร หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการเรียนในหลักสูตรโครงการ รมป. 2 ประกอบไปด้วย ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ปัญหาด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ปัญหาในกระบวนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่ถ่ายทอดให้กับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร รมป. 2 นั้น สามารถแบ่งออกได้ 3 รูปแบบ คือ

- 1) กิจกรรมการเรียนรู้จากการทำงาน
- 2) กิจกรรมแบบบูรณาการ
- 3) กิจกรรมการเรียนรู้เน้นการใช้เทคโนโลยีโดยการใช้ iPad

3. ปัญหาด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง ปัญหาในเรื่องของวิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการพิจารณาหาข้อสรุปและตัดสินว่าผู้เรียนแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้น้อยเพียงใด โดยมีกระบวนการวัดและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน การประเมินตามสภาพจริง การ

ประเมินผลโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม การวัดประเมินที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การประเมินตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงาน

4. ปัญหาด้านการกำกับ/ติดตามการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ปัญหาในเรื่องของการกำกับติดตามการดำเนินงานทุกด้าน ตั้งแต่หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน และผลการเรียน การติดตามดูแลผู้เรียน ทั้งในเรื่องของการเข้าชั้นเรียน การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียน และการติดตามการประเมินในเรื่องของบุคลากรและสภาพแวดล้อมในแต่ละภาคเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การสอนที่เชื่อมโยงความรู้ ความคิดรวบยอด หรือทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย การเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งในรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการในหลักสูตร รมป.2 นี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยสมบูรณ์ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการทุกรายวิชาและมอบหมายงานที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงใน ศพด.ที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กแบบบูรณาการ เพื่อลดเวลาในการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ เหมาะกับผู้สอนที่มีประสบการณ์สูงเพื่อนำองค์ความรู้และประสบการณ์มาใช้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยบูรณาการผ่านการมอบหมายงาน คือ การจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบแยกรายวิชา การบูรณาการเกิดจากโครงการที่มอบหมายร่วมกันทุกรายวิชา กำหนด โครงการหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือปัญหาด้วยเป้าหมายเดียวกัน ผู้เรียนบูรณาการโครงการจากความรู้ที่เรียนทุกรายวิชาเพื่อพัฒนาโครงการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเหมาะกับศูนย์ที่ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแบบยืดหยุ่น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแยกรายวิชาที่มีการจัดการเรียนอย่างต่อเนื่องจนจบที่ละรายวิชา การบูรณาการเกิดขึ้นโดยใช้กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่เน้นทักษะและบูรณาการรายวิชาที่เกี่ยวข้องด้วยกันส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมนอกสถานที่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะกับศูนย์ที่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องใช้ผู้สอนจากส่วนกลางจัดกิจกรรมเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี หมายถึง รูปแบบการนำเทคโนโลยีโดยใช้ iPad มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ซึ่งจะถูกนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนในรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ ความคิดรวบยอด หรือทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

ความคิดเห็น หมายถึง ระดับการแสดงออกทางด้านความรู้สึกรู้สึก ความเชื่อและการตัดสินใจ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี ของหลักสูตร รมป.2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีโดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระยะที่ 2 (รмп.2)
2. ได้รับทราบถึงแนวทางการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้รูปแบบบูรณาการเทคโนโลยีโดยใช้อุปกรณ์ iPad ของโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระยะที่ 2 (รмп.2) จากปัญหาหรืออุปสรรค